

Críteris generals

Els elements bàsics de la informació

Els elements bàsics de la informació són el repertori essencial de signes necessaris per articular la informació en un suport. La determinació de l'univers de signes s'obté a partir de l'objectiu del projecte de senyalització, és a dir, proveir qualsevol persona de la informació indispensable per recórrer un trajecte fins a l'indret desitjat i identificar-lo. L'usuari ha de poder fer el recorregut sense dubtar i sense haver de demanar informació verbal al personal adscrit al centre. Per tant, els signes que configuren la informació han de ser clars, sense cap ambigüitat, i accessibles per a qualsevol visitant del centre.

Aquests elements bàsics de la informació inclouen quatre classes de signes: la tipografia, la fletxa, els pictogrames i el color.

La tipografia

La informació tipogràfica és fonamental perquè la seva comprensió està basada en un codi socialment entenedor. Per tant, la seva claredat formal i expositiva ha de ser absoluta. I, en conseqüència, la informació tipogràfica s'ha de compondre sempre amb lletres majúscules i minúscules. Així, les diferències entre formes altes i baixes, rodones i rectes, etc. permeten una percepció òptima i poden ser llegides perfectament. Aquest criteri dur a escollir un tipus de lletra de pal recte, el més neutre i llegible possible. Compondre amb lletres "complicades" (com les lletres romanes) dóna un resultat tipogràfic inútil, ja que la informació és il·legible.

Les diferències de jerarquia en la tipografia han de ser resoltes mitjançant el color o les combinacions de mides de lletra.

Després de diferents assaigs de lectura de paraules en diversos tipus de famílies de lletres s'ha escollit el tipus Helvetica. Diferentment d'altres famílies de lletres, l'Helvetica no té ornaments i el gruix dels traços de les lletres és, llevat de les imprescindibles correccions òptiques, constant. La lletra Helvetica és la més ben resolta formalment d'entre els tipus anomenats pal sec. La seva bona intel·ligència es veu reforçada, a més, per l'ús obligat de majúscules i minúscules.

La fletxa

El traç de la fletxa ha de ser del mateix gruix que el de la lletra emprada o ha de ser més gran? Aquesta qüestió mai no ha estat resolta satisfactòriament. Els defensors d'una o d'una altra solució tenen arguments igualment

convincents. Certament, una fletxa de traç més gruixut que el de la lletra es veu abans de poder llegir la informació tipogràfica que l'acompanya, de manera que, per exemple, podem percebre una indicació cap a l'esquerra sense saber què hi ha en aquesta direcció. La característica formal de la fletxa adoptada en aquest projecte és el traç més gruixut, per les raons següents: reforça visualment el caràcter indicatiu propi de la fletxa, predisposa psicològicament el lector a prendre una direcció i, a més, dóna seguretat al visitant que, en veure -abans des de més lluny- la fletxa distingida clarament de la tipografia, sap que en aquell punt del seu recorregut trobarà informació, encara que, per la distància que el separa, no la pot llegir.

Els pictogrames

Els pictogrames són elements d'informació gràfica, és a dir, simbòlica.

Determinats missatges d'ús freqüent es poden transmetre mitjançant símbols gràfics que poden substituir o acompanyar el missatge escrit. Això és més necessari en ambients on hi ha visitants de diferents nacionalitats i, per tant, convé informar en un llenguatge el més universal possible.

Tot i això, cal tenir en compte que no tothom entén els missatges gràfics -pictogrames- i que tothom que els entén no ho fa de la mateixa manera. Per tant, cal fer-ne un ús restringit.

El color

El color té atribuïdes unes funcions concretes en aquest projecte.

Quan un determinat color és aplicat a tota la superfície d'un suport, el situa en una classe específica d'informació: groc per a tota informació relativa al perill, verd per a emergències, vermell per a la informació sobre prohibicions i gris per a la informació general. Aquest darrer color, el més utilitzat per als suports d'informació general, que és la informació més abundant, ha estat escollit perquè és el que permet una millor incorporació visual del suport a espais cromàticament heterogenis.

Aquest to de gris escollit permet una bona lectura de lletres, blanques. Ara bé, si els espais interiors d'un centre són homogenis pel que fa al color ambiental, pot utilitzar-se un altre color per tal que els suports harmonitzin cromàticament amb l'entorn.

Críteris generals

El color, a més, té la funció de diferenciar visualment àrees funcionals dins de l'edifici mitjançant un suport, dissenyat especialment amb aquesta finalitat, que portarà el color assignat a cada àrea. Cal incloure aquest suport de color en els conjunts informatius i en els suports individuals. Així, el color és el fil conductor que ajuda a recórrer un trajecte determinat. Aquests colors han de ser sempre clarament diferenciables òpticament.

El color de la lletra, la fletxa i el pictograma, en la informació general, ha de ser sempre blanc.

Aplicació dels elements bàsics al suport

La incorporació de la tipografia, la fletxa i els pictogrames als diversos suports ve ordenada per una trama que determina tots els espais i marges que s'han de mantenir.

El suport

El *Manual de senyalització d'espais interiors* segueix la lògica interna d'un projecte de senyalització, des dels seus elements bàsics fins a la configuració total del sistema. La funció primordial, la raó de ser del suport, és contenir informació. La seva lectura es fa en contextos cromàtics, arquitectònics i lumínics molt diferents. Cal, per tant, dotar el suport d'unes propietats formals que permetin la seva integració visual en l'heterogeneïtat d'espais arquitectònics de diversos estils i èpoques. La idea central del disseny és que, com a element físic, no ha de constituir un element arquitectònic addicional, que s'afegeix, mitjançant significacions històriques o culturals, a un determinat espai arquitectònic; l'aspecte formal ha de ser neutre, ha de complir l'única funció de portar informació. Allò significatiu d'un projecte de senyalització és la informació.

Emplaçament de la informació

La mateixa claredat que s'intenta aconseguir en l'elecció dels elements bàsics d'informació i en la disposició en diferents suports també és necessària per a l'emplaçament dels suports. És probable que en els centres petits la senyalització només coexisteixi en una mera identificació de serveis i despatxos, ja que tot el local està a la vista del visitant. En canvi, en centres de dimensió mitjana o gran que comprenen diverses plantes i, fins i tot, diversos edificis, cal una senyalització estudiada i selectiva, capaç d'assegurar la fluïdesa del trànsit humà.

Per garantir la fluïdesa, per a la perfecta comprensió dels missatges, en la posada en pràctica d'un projecte de senyalització, cal una familiarització prèvia amb els recorreguts accessibles als visitants, per tal d'estudiar la freqüència d'aparició de les informacions, de manera que

l'usuari arribi, sense entrebancs, a la destinació, i també per senyalitzar recorreguts i identificar serveis accessibles només, en principi, al personal adscrit al centre.

Senyalització de la informació variable

Dins del context de la senyalització en edificis públics hi ha quasi sempre funcions o serveis no previsibles. Per tant, no poden ser incorporats de forma absoluta en les coordenades generals del projecte de disseny. Són informacions que sorgeixen de necessitats momentànies, que s'han de poder realitzar al moment i poder modificar també amb la mateixa facilitat.

Aplicació del sistema a un cas real

Una vegada analitzat un centre des del punt de vista de senyalització, i un cop determinats els emplaçaments dels senyals i la seva freqüència d'aparició en els trajectes, cal indicar aquestes dades gràficament en els plànols zenitals de les plantes del centre. Totes les unitats informatives s'han d'identificar en relació amb la seva ubicació. Han de quedar reflectits tots els aspectes relatius a cada unitat informativa (mides de suports, sistema de fixació, il·luminació, nombre de cares amb informació, color, tipografia i pictogrames).

Els elements de senyalització: l'adequació o la influència sobre els àmbits

La senyalització, entesa com un dels ingredients que configuren la imatge visual d'un espai, s'ha d'adequar a l'entorn en què se situa i, alhora, ha de complir la seva missió específica de la forma més clara i entenedora.

L'aplicació d'aquest manual a cada cas concret s'ha de fer a partir de l'anàlisi aprofundida de les característiques particularitars dels centres. El grau d'incidència del sistema de senyalització varia segons els casos. Té una incidència mínima en els centres amb una xarxa de circulacions clara, amb una zonificació d'usos derivada de l'organització física del propi edifici i, en general, en tots els casos en què l'arquitectura ho determini, un alt nivell de racionalitat.

Contràriament, en els edificis en els quals el grau d'irracionalitat sigui molt alt, la senyalització ha de tenir un paper determinant en la difícil tasca de conduir els usuaris pel seu interior.

En el cas d'edificis molt degradats, la implantació d'un sistema de senyalització pot tenir una forta incidència en la positiva transformació dels seus espais.

Cal tenir una cura especial en la senyalització d'edificis històrics, ja que una aplicació equivocada del sistema pot

Críteris generals

transformar-los negativament. La incidència del sistema de senyalització pot variar també en funció de la mida del centre. En els centres petits, la senyalització pot limitar-se segurament a la identificació de serveis i despatxos, ja que tota l'extensió del local està a la vista del visitant i, per tant, no sembla necessari assenyalar el camí per arribar a cada dependència. En canvi, en els grans centres, és fonamental una senyalització estudiada i selectiva per assegurar la fluïdesa del trànsit humà. Cal considerar també que tot projecte de senyalització ha de tenir, per sobre de tot, una vocació de servei. S'entén, per tant, que en una situació ideal la senyalització mai no ha de ser la protagonista dels espais en els quals se situa. Cal que l'usuari arribi a la seva destinació fàcilment, sense entrebancs, d'una forma natural i sense parar atenció en els mecanismes que han fet possible que arribés al final del seu camí. Aquest és el veritable paper d'un projecte de senyalització.

Críteris generals de disseny

Si es considera qualsevol centre com a un ésser viu en constant transformació, es pot arribar a l'acord que la condició principal d'un sistema de senyalització és la flexibilitat. Cal, per tant, un sistema de suports que permeti una fàcil implantació i una transformació adequada als canvis soferts pel centre al llarg de la seva existència.

Sembla necessari, així, que el sistema de senyalització sigui fàcilment assimilat pel personal adscrit al centre. Cal que la flexibilitat del sistema els faci més fàcil i còmode treballar dins que no pas al marge, és a dir que no només no el sentin com una imposició, sinó que el facin seu, per garantir una aplicació global del sistema.